

**AINEPÕHINE
JUHEND
VANUS 9–12**

Pagulaste teemal õppimise lõimimine eri õppeainetesse II kooliastmes

See juhend sisaldab ideid ja soovitusi, kuidas lisada pagulaste, varjupaiga ning rände teema eri ainetesse, mida võite oma klassiruumis õpetada riikliku või kooli õppekava osana.

Juhendis soovitatud tegevused on lihtsad. Saate neid kohandada, et need sobiksid teie tunniplaanis kavandatud õppetegevusega.

ÜRO pagulasamet (UNHCR) kaitseb inimesi, kes on sunnitud konflikti ja tagakiusamise tõttu oma kodust põgenema. Me päästame elusid, kaitseme õigusi ja aitame luua paremat tulevikku.

© 2021 UNHCR. Rohkem õppematerjale leiate aadressilt unhcr.org/teaching-about-refugees

Õppematerjalid eesti keeles: maailmakool.ee/unhcr

ENNE ALUSTAMIST

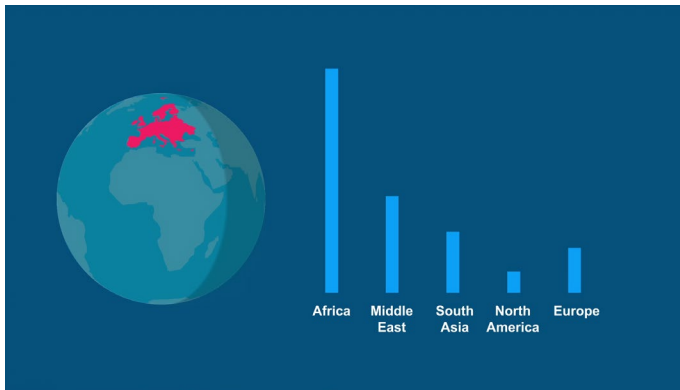
Märkus pagulaste, rahvusvahelise kaitse taotlejate ja sisserändajate kaasamise kohta õppetöö kavandamisel.

Enne pagulaste, varjupaiga ja sisserändajate teemaga seotud õppetegevust võtke veidi aega, et mõelda oma klassi õpilaste peale.

Kas mõni neist on põgenik, kes taotleb varjupaika? Kui see on nii, siis mõelge, kas rääkida sel teemal lapse ja ta vanematega (olenevalt lapse vanusest).

Võimaluse korral kasutage õppetundides vanemate ja laste ideid ning tagasisidet. Paluge neil küsimustele vastata ainult siis, kui nad on sõnaselgelt öelnud, et nad soovivad nendele vastata või sellistel teemadel rääkida.

Maailma riikide tundmaõppimine, geograafilise maastiku mõistmine, maakera ja kaartide lugemine ning mõistmine.

Pagulaste hädaolukordade kaardid ja lisaandmed on kättesaadavad [UNHCRi andmeportaalil](#).

Näidake lastele Euroopa, Aasia, Aafrika või mõne muu piirkonna kaarti.

1. SAMM. Laske õpilastel näidata riike, mida nad teavad. Vaadake, kas nad suudavad joonistada neile teadaolevate riikide lipud. Küsige neilt, kas nad on kuulnud pagulastest ja kas nad teavad, mis riikidest pagulased pärinevad. Proovige need riigid kaardil üheskoos üles leida.

2. SAMM. Esitage paar küsimust: **kus on Süüria või Lõuna-Sudaan; milline on nende riikide geograafia võrreldes Eestiga?**

3. SAMM. Minge kooli raamatukokku või tooge klassi mõned atlased ja kaardid. Paluge lastel töötada rühmades ja vaadata mõne riigi atlast või kaarti ning kirjutada üles, milline on selle riigi maastik. Paluge neil teha sama Eestiga. Võite ka esitada mõne suunava küsimuse: **kas see on mere või ookeani lähedal; kas seal on mäed; kus see maakeral täpselt asub; kui kuum seal sinu arvates on?** Paluge lastel nende riikide ja sealse ilmastiku kohta võimalikult palju teada saada ning laske neil kirjutada või teha ettekanne riikide erinevustest ja sarnasustest.

AJALUGU

ÕPPESISU

Mõistmine, kuidas ajaloosündmused võivad mõjutada üksikisiku elu.

Tunnikava koostamine mõne pagulasest ajaloolise suurkuju või sporditegelase teemal võib olla huvitav viis siduda pagulase mõiste ajalooga.

1. VÕIMALUS. Näiteks võib II maailmasõja õpetamisel kasutada kuulsat füüsikut Albert Einsteini näitena akadeemikust pagulase kohta, kes põgenes USAsse.

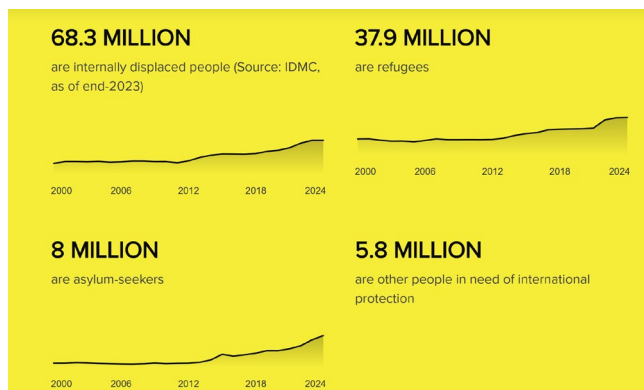
Einsteini kohta leiab kergesti teavet veebientsüklopeediatest ja muudest allikatest.

2. VÕIMALUS. Olümpiamängude ajaloo õpetamisel võib tutvustada allpool toodud 2024. aasta olümpiamängude pagulastest sportlasi.

- 2024. a olümpiamängude pagulaste meeskond <https://olympics.com/en/olympic-refuge-foundation/refugee-team>
- Samuti võite vaadata dokumentaalfilmi 2016. a olümpiamängudel osalenud Süüria päritolu ujujast Sara Mardinist <https://maailmakool.ee/materjalid/100110/pikamaaujuja/>

Soovitatud õppesisu ei ole, et riiklikku õppekava saaks hõlpsalt järgida.

Soovitame kasutada ainult ÜRO pagulasameti ametlikke arvandmeid, et lõimida pagulasi käsitlev õpe riiklikusse õppekavasse. Õpetajal on seega vabadus tutvustada arve omal viisil.

Uued arvandmed pagulaste, sisepõgenike jt sundrändest mõjutatud inimeste kohta on esitatud ÜRO pagulasameti [veebilehel](#) (lehekülje avamiseks klõpsake lingil).

Eri kohtadest saabunud pagulastega seotud arvandmete kasutamine võib olla hea viis tutvustada lastele tegelikku olukorda pagulaste arvu kohta eri riikides.

1. SAMM. [ÜRO pagulasameti veebilehelt](#) leiate graafikud ja tabelid pagulaste arvuga mõnes Euroopa riigis. Võite kasutada seda inspiratsiooniks, et luua sarnaseid tabelleid oma riigi jaoks ja teha harjutusi.

2. SAMM. Siin on mõni näidisküsimus, mida võite esitada:

Mis riikidest tuli viimasel aastal enim pagulasi?

Kui suur osa pagulastest tuli viimasel aastal Afganistanist?

Kui suur osa tuli Ukrainast?

Laske õpilastel neid arve tõlgendada ning koostada nende alusel lihtsamaid tabelleid ja graafikuid – kas on korduvaid mustreid ja kuidas neid arve mõista?

DISAIN, TEHNOLOOGIA, KÄSITÖÖ, KUNST

ÕPPESISU

Kriitilise mõtlemise oskuste arendamine ja nende rakendamine käsitöö, disaini või kunsti kaudu.

PAGULASED LAAGRITES

Osa pagulasi elab konfliktide tõttu naaberriikide laagrites.

1. SAMM. Küsige lastelt, kus nende arvates need riigid asuvad ja kas nad on kuulnud mõne sellise laagri nime.

2. SAMM. Vaadake internetist pilte Keenia Dadaabi põgenikelaagrist, mis on üks maailma suurimaid.

3. SAMM. Paluge lastel mõelda, millised on pagulaste vajadused nendes laagrites, ja mõelge piltide põhjal, kuidas on need pagulaste vajadused rahuldatud. Küsige neilt:

Kui sa peaksid elama laagris, siis milliste logistika- või ilmastikuoludega seotud probleemidega võid sa silmitsi seista?

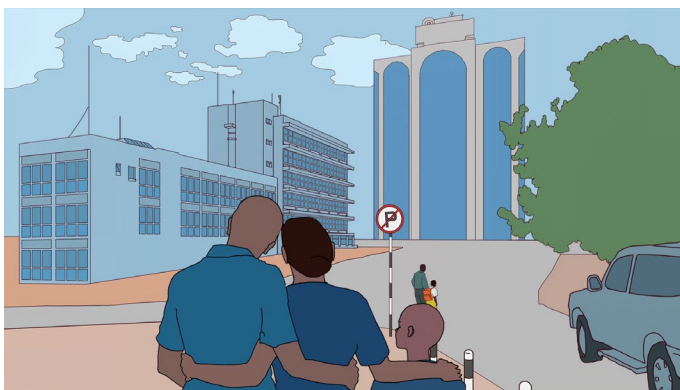
Mida sa võid vajada, et ellu jääda?

Kas sa suudad leida lahenduse mõnele neist probleemidest (näiteks soojem telk, juurdepääs puhtale veele, mänguväljakule või koolile)?

DISAIN, TEHNOLOOGIA, KÄSITÖÖ, KUNST, INGLISE KEEL

ÕPPESISU

Kriitilise mõtlemise oskuste arendamine ja nende kasutamine tehnoloogia, projektide loomise või käsitöö kaudu.

Rohkem õppematerjale leiate aadressilt
unhcr.org/teaching-about-refugees

Koostanud Mialy Dermish.

Õppematerjalid eesti keeles:
maailmakool.ee/unhcr

PAGULASED LINNADES

Paljud pagulased elavad linnades ja asulates.

1. SAMM. Lugege ja vaadake koos klassi lastega allpool olevaid ÜRO pagulasameti uudislugusid.

Selgitage, et enamik pagulasi elab linnades. Tegelikult näitavad ÜRO pagulasameti andmed, et 2016. aasta lõpus elas 60% pagulastest linnakeskkonnas, mis on umbes 13,5 miljonit inimest.

- [1. uudislugu](#)
- [2. uudislugu](#)

2. SAMM. Paluge õpilastel koostada nimekiri probleemidest ja võimalustest, mis võivad tekkida, kui linna tuleb uus elanikkond, ja vaadake, kas nad suudavad nendele lahendused välja mõelda. Probleeme ja võimalusi võiks loetleda selliste teemade all nagu haridus, tervis, transport, vabaõhutegevus, kultuur, toit jne.

3. SAMM. Disainige linnaruumi lahendus, mis aitaks ühte neist probleemidest lahendada.